

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Regio

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 22 mei 2018
Betreft Voortgang versterkingsoperatie Groningen

Ons kenmerk
DGBI-DR / 18096131

Geachte bestuurders,

Op 29 maart 2018 heeft het kabinet besloten de gaswinning op een zo kort mogelijke termijn volledig te beëindigen, met een grote afbouw binnen vier jaar. Met dit besluit pakt het kabinet de aardbevingenproblematiek bij de oorzaak aan en geeft het gehoor aan een indringende wens in uw regio. Tegen de achtergrond van dit besluit zijn u en ik verder in overleg over een nieuw toekomstperspectief voor de regio en over de betekenis van het nieuwe gaswinningsscenario voor de versterkingsoperatie.

Tijdens het laatste bestuurlijk overleg is vastgesteld dat er over de lopende versterkingsoperatie nog onvoldoende zekerheid bestaat. In deze brief bevestig ik de inzet van het kabinet voor de versterkingsopgave op basis van het lopende Meerjarenprogramma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen (MJP) zoals omschreven in mijn brief van 29 maart jl. aan de Tweede Kamer. Deze brief stuur ik u mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Het besluit de gaswinning te beëindigen markeert een nieuwe werkelijkheid: in plaats van een voortdurende gaswinning, geflankeerd door een massale schadevergoedings-, herstel- en versterkingsoperatie, is er nu reëel uitzicht op een afnemend bevingrisico. Dat vraagt om herbezinning op de lopende versterkingsoperatie: mogelijk hebben we te maken met een opgave van een andere omvang en aard dan tot nu toe voorzien. Die herbezinning is geen toevallig bijproduct van het gaswinningsbesluit - het kabinet heeft juist expliciet beoogd om de veiligheid daadwerkelijk te kunnen borgen door de versterkingsnoodzaak tot haalbaarder proporties terug te brengen. Hoe een herijkte versterkingsaanpak eruit ziet gaan we niet zelf verzinnen, deze moet gebaseerd zijn op de meest actuele veiligheidsinzichten van deskundigen.

Voor de zomer verwacht ik op basis van een advies van de Mijnraad nader inzicht in wat de afbouw van de gaswinning betekent voor het aardbevingsrisico en wat dit zou moeten betekenen voor een maximaal op veiligheid gerichte versterkingsoperatie. Verdere stappen in de versterking van woningen wil ik, zoals ook al aangekondigd in mijn brief van 29 maart, in samenhang met dit advies nemen.

Het kabinet draagt systeemverantwoordelijkheid voor de veiligheid in relatie tot mijnbouwactiviteiten, maar draagt ook, via de vaststelling van het MJP, verantwoordelijkheid voor de regio op het versterken van gebouwen in het aardbevingsgebied. Destijds is uitgegaan van een omvangrijke versterkingsoperatie, waarbij het woningbestand vanwege de grote aantallen niet primair risicogericht, maar wijkgericht en in tranches van binnen naar buiten in het bevingsgebied werd aangepakt. Ondanks de enorme inzet van de Nationaal Coördinator Groningen, de zeer intensieve betrokkenheid van de bestuurders in de regio en de grote inschikkelijkheid van de betrokken bewoners, moet geconstateerd worden dat de voorgenomen aantallen tot nu toe op geen stukken na zijn gehaald.

Daarbij is het merendeel van de woningen in de huidige werkvoorraad geïnspecteerd en deels geëngineerd op basis van inmiddels verouderde normaliseringsinzichten (vastgelegd in de NPR 2015). Bovendien werd uitgegaan van een structureel voortdurende gaswinning op een niveau hoger dan dat van vandaag. De uitkomsten van de berekeningen mondden dan ook uit in zeer ingrijpende versterkingsadviezen. Er zitten nog duizenden woningen 'in de pijplijn' met zorgen over de doorlooptijd, en er staan nog duizenden andere woningen op de rol om mogelijk aan die pijplijn te worden toegevoegd, voorlopig zonder reëel uitzicht op een prompte aanpak. Dat zorgt voor frustratie in het aardbevingsgebied en heeft ook nog niet geleid tot de beoogde snelle verbetering van de veiligheid. Het verder belasten van de pijplijn met nog eens duizenden huizen brengt een slagvaardige aanpak van de meest risicovolle objecten zelfs verder weg en zal naar geen redelijke verwachting leiden tot een volledig afgeronde versterking op kortere termijn. Het onverkort doorgaan met de oude aanpak in de nieuwe situatie, leidt naar alle waarschijnlijkheid dan ook niet tot de meest veilige situatie.

Zodra het advies van de Mijnraad beschikbaar is, wil ik met u komen tot een verbeterde, sterker op veiligheid gerichte aanpak. In overleg met de burgemeesters in de betrokken gemeenten wil ik alle bewoners die tot nu toe een versterkingsadvies hebben gekregen (ca. 2500 woningen), ook degenen waarmee nog geen verdere afspraken voor de uitvoering zijn gemaakt, de mogelijkheid geven - maar niet de verplichting - om hun huis conform dat advies te laten versterken. Ook het inspecteren van woningen wil ik in de tussentijd onder passende voorwaarden voortzetten. Bovendien wil ik de versterking van de meest onveilige huizen in beeld met voorrang doorzetten. Een team van specialisten is bezig met de identificatie van deze meest risicovolle huizen, waaronder woningen die nog niet zijn opgenomen in de werkvoorraad.

Het kabinet wil, buiten deze meest onveilige woningen, de versterking van de huizen van de bewoners die nog geen versterkingsadvies hebben gekregen baseren op het advies van de Mijnraad. Dit advies verschijnt voor de zomer. Dat betekent niet dat de versterkingsoperatie wordt stopgezet, maar alleen dat er in de tussenliggende weken geen versterkingsadviezen worden uitgebracht. Eventuele hieraan gerelateerde stappen in de versterkingsoperatie op basis van

het MJP, dat wordt uitgevoerd door de NCG, worden tot die tijd kortstondig opgeschort. De regio heeft aangegeven het niet met deze aanpak eens te zijn.

Voor bewoners die nog geen versterkingsadvies hebben ontvangen, vergroot een pas op de plaats de kans dat hun huis niet gesloopt hoeft te worden. Toch is dat niet voor iedereen een gewenste uitkomst. Voor degenen die zich in de afgelopen jaren door een moeizaam proces van risicobeoordeling hebben geworsteld, zal elke pas op de plaats onwelkom zijn, hoe kortstondig ook.

Ook voor u als gemeentebestuurders betekenen de beëindiging van de gaswinning en de gevolgen daarvan voor de versterkingsopgave niet alleen maar goed nieuws. U heeft in de afgelopen jaren in dorp- en stadsvernieuwingsplannen begrijpelijkerwijs gerekend op een omvangrijke versterkingsoperatie. Met de afbouw van de gaswinning lopen de versterkingsbehoeften vanuit een veiligheidsperspectief en de behoeften aan dorps- en stadsvernieuwing mogelijk uiteen, waarmee de gehoopte koppeling minder passend zou zijn. De behoefte aan dorp- en stadsvernieuwing bestaat bij gemeenten in het aardbevingsgebied nog onverminderd. Samen met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) onderzoek ik hoe alsnog invulling kan worden gegeven aan deze ambitie. De komende weken willen de minister van BZK en ik samen met u als gemeentebestuurders en de woningcorporaties deze mogelijkheid verder verkennen voor de huurwoningen die vooraan staan in de huidige werkvoorraad (batch 1.588).

Tot slot

Het beëindigen van de gaswinning gaat gepaard met een transitie voor heel Nederland: het betekent voor Groningen een omslag naar een andere toekomst, maar vraagt ook een forse inspanning van de rest van Nederland om de transitie naar aardgasvrij versneld tot stand te brengen. Onverkort doorgaan op de oude weg, met mogelijk onnodige sloop van duizenden woningen, is naar de mening van het kabinet niet de manier om deze transitie te starten.

Ik wil samen met u verder invulling geven aan een nieuw toekomstperspectief voor Groningen. Hierbij blijven we gezamenlijk koersen op een ambitieuze meerjarige aanpak, gevat in een nationaal programma Groningen dat zich richt op de energietransitie, de demografische transitie en de economische transitie waar Groningen voor staat. Daar horen investeringen bij die passen bij de toekomstvisie van Groningen, bijvoorbeeld in de vergroening van de industrie, het behoud van het Groningse erfgoed en de nodige dorp- en stadsvernieuwing. Zo kan Groningen Groningen blijven, en is het ook klaar voor de toekomst.

Eric Wiebes
Minister van Economische Zaken en Klimaat